

حرفه‌ای بودن در فوتبال ما معنی نشده است!

نگاه دنیاچیدری

تفاوت‌ها زمانی مشخص می‌شود

که پایشان را از ایران بیرون می‌گذارند و با دنیایی کاملاً متفاوت مواجه می‌شوند. فرقی نمی‌کند کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس باشد یا تیم‌های درجه‌چند اروپایی. داستان آن سوی مرزها کاملاً متفاوت است. شاید یکی کمتر باشد و دیگری بیشتر اما در اصل ماجرا تفاوت چندانی ندارد و حرفه‌ای بودنشان تنها روی کاغذ یا پدکی برای فریب ای‌اف‌سی و فیفا نیست. همان زمان است که بازیکنان فوتبال متوجه می‌شوند بازیکن یک تیم بودن یعنی چه و چطور باید تمام زمان خود را طبق برنامه‌ریزی باشگاهی که پیراهن آن را بر تن کردند، سپری کنند. دیگر خبری از سرکشی و گنده‌لات‌بازی و ادا و اوصول در آوردن‌های سر تمرین، بازی و بعد از آن نیست. در واقع جایی‌برای این رفتارهای غیر حرفه‌ای در باشگاه‌های دیگر نیست و این را لژیونرهای ایرانی بعد از بیرون گذاشتن پایشان از مرزها متوجه می‌شوند. اینکه همه‌وچشان برای باشگاهی است که آنها را به خدمت گرفته؛ باشگاهی که برای تک تک دقایق روز آنها برنامه‌ریزی کرده تا استفاده لازم را در قبال پولی که پرداخت می‌کند ببرد. اما با پایشان روز هم بازیکنان برای خود نیستند و نمی‌توانند قدم از چارچوب‌های باشگاه بیرون گذاشته و رفتاری بر خلاف اصول حرفه‌ای انجام دهند که در آن صورت با جریمه‌ها و توبیخ‌های جدی مواجه می‌شوند.

دیر خوابیدن، گشت‌های نیمه‌شب، حضور در مهمانی‌های غیرمتعارف و مسائلی از این دست، تنها چند نمونه از قوانین سفت و سخت باشگاه‌های حرفه‌ای دنیا هستند که بازیکنان را بر آن می‌دارد که بر اساس چارچوبی خاص رفتار کنند، چراکه نه فقط زمان مشخصی از روز که خودشان نیز تا پایان قرارداددی که بستند رفتار کنند. حال آنکه باشگاه‌های ایرانی به تنها مسئله‌ای که توجه نمی‌کنند زمان‌بندی برای بازیکن و تعریف اصول و قاعده‌ای خاص برای آنهاست. همین استس که بازیکنان خیلی زود سرکش شده و انتظار که باید در خدمت باشگاه نیستند و با رو آوردن به رفتار غیراصولی و غیر حرفه‌ای نه‌فقط به خود، که به باشگاه خود نیز ضربه می‌زند که از نمونه آن می‌توان به بازیکنانی اشاره کرد که به عنوان پدیده وارد یک باشگاه می‌شوند و آینده‌ای روشن برای آنها تصور می‌شود اما به دلیل عدم اشراف باشگاه روی آنها، به محض گرفتن پول‌های هنگفتی که تا پیش از آن شاید به خواب هم نمی‌دیدند چنان از جای خود درمی‌آیند که می‌توانند حتی به قاتل تبدیل شده و جان شیرین یک نفر را به واسطه هیجانات کنترل نشده جوانی گرفته و آ‌پنده خود و دیگران را تباه کرده و به باد دهند!

دلیل همه این اتفاقات ناخوشایند همان مسئله‌ای است که اکثر پیشکسوتان و کارشناسان فوتبال به آن اذعان و تأکید دارند. به اینکه در فوتبال ایران تیم‌داری می‌شود نه باشگاه‌داری و طبق اصول و قواعد فوتبال حرفه‌ای دنیا اگر نگاه کنیم، حتی یک باشگاه هم در ایران وجود ندارد، چراکه باشگاه‌داری اصول خاص دارد که فوتبال ایران از هیچ کدام آن جز پرداخت‌های هنگفت و سرسام‌آور پیروی نمی‌کند و شاید به جرئت بتوان همین مسئله را بزرگ‌ترین دلیل در ج‌ازدن فوتبال ایران دانست. آن هم در حالی که همسایه‌های ایران هر روز یک گام به فوتبال حرفه‌ای دنیا نزدیک و نزدیک‌تری می‌شوند اما ما در داخل مرزهای خود، هنوز نتوانسته‌ایم اصول رفتار حرفه‌ای را به بازیکنان خود دیکته کرده و برای آنها جا ببندازیم که وقتی پیراهن یک تیم را بر تن می‌کنند، سرباز آن تیم هستند و تمام وقتشان باید در اختیار آن تیم و باشگاه باشد. حال آنکه بر خلاف اصول باشگاه‌داری حرفه‌ای در دنیا، بازیکنان ایرانی تا قبل از لژیونر شدن بر این باورند که تنها وظیفه‌ای که دارند حضور در تمرینات است و بس و به هیچ عنوان حاضر نیستند تمام وقت خود را در خدمت باشگاه‌های ایرانی باشند. حال آنکه همین بازیکنان به محض خروج از ایران و عقد قرارداد با یک تیم اروپایی یا حتی آسیایی، تمام وقت خود را باید طبق برنامه باشگاهی که به آن پیوستند بگذرانند و حق تخطی ندارند چرا که باشگاه‌های ایرانی به دلیل حرفه‌ای نبودن و نداشتن تقابلیت مدیران، توان استفاده بهینه از بازیکنان خود را ندارند و به همین دلیل هم هست که به سادگی زمام امور از کتشان می‌رود.

در اصل آنچه باعث می‌شود فوتبال دنیا به شکلی حرفه‌ای و صد البته متفاوت با فوتبال باشگاهی ایران پیش برود، نگاه نادرست و حرفه‌ای نبودن مدیرانی است که با بی‌کفایتی‌های خود طی ۱۹ سال گذشته فرصت حرفه‌ای بودن را از ایران گرفتند. حرفه‌ای بودنی که لژیونرهای ایرانی طعم آن را خارج از مرزهای کشور به خوبی چشیدند اما همین‌ها به محض حضور در باشگاه‌های ایرانی به دلیل نبود نظارت، تبدیل می‌شوند به بازیکنانی سرکش که کنترل آنها ساده نیست چون اینجا خبری از حرفه‌ای بودن برای کنترل بازیکنان نیست که نیست!

گفت‌وگو سعید احمدیان

پول حرفه‌ای می‌گیرند اما زندگی حرفه‌ای ندارند. این مهم‌ترین انتقادی است که به فوتبالیست‌های ایرانی می‌شود؛ فوتبالیست‌هایی که با وجود قرار دادهای کلان، سبک زندگی سالم را رعایت نمی‌کنند و همین سبب می‌شود تا به اندازه هزینه‌ای که برای آنها می‌شود، کارایی نداشته باشند. در گفت‌وگو با عباس چمنیان، کارشناس فوتبال و سرمربی سابق تیم ملی نوجوانان ایران به واکاوی این چالش پرداخته‌ایم. ■ ■ ■

آقای چمنیان! در حالی فصل جدید لیگ بر تر آغاز شده است که در اکثر باشگاه‌ها با وجود پول حرفه‌ای که به بازیکن پرداخت می‌شود اما کار حرفه‌ای از بازیکن خواسته نمی‌شود. چرا چنین روندی بر خلاف عرف رایج فوتبال دنیا در ایران حاکم است؟

همیشه کمتر به این مسئله توجه می‌کنیم یا به سادگی از کنارش عبور می‌کنیم. وقتی درباره کیفیت عملکرد تیم‌ها و بازیکنان صحبت می‌کنیم، فاکتورهای متعددی می‌تواند این کیفیت را افزایش یا کاهش بدهد. طبیعتاً یکی از این فاکتورها، تمرینات مؤثر و مفید است، البته یک بازیکن در طول روز می‌تواند سه یا چهار ساعت تمرین کند، آن هم تمریناتی که پر فشار نخواهد بود. در چنین شرایطی بقیه روز و اوقاتی که خارج از تمرین است، شیوه زندگی‌اش خیلی اهمیت دارد. بازیکنانی که در سطح اول فوتبال چه در رده ملی و چه در رده باشگاهی مشغول بازی هستند، افراد عادی در جامعه نیستند و همه جهت داری تفاوت‌هایی با سایر اقشار جامعه هستند.

برای رسیدن به سبک زندگی حرفه‌ای، یک فوتبالیست باید چه مراقبت‌هایی از خودش داشته باشد؟

وقتی از بازیکنان سطح اول فوتبال ایران صحبت می‌کنیم، انتظار داریم نسبت به بازیکنانی که در لیگ‌های دسته اول یا پایین‌تر بازی می‌کنند، سطح کیفی بالاتری داشته باشند و متناسب با هزینه بالاتر و قرار دادهایی که بسته می‌شود، بتوانند عملکرد فنی و نمایش بهتری داشته باشند. بنابر این بازیکنان با توجه به این سطح در آمد و توجهی که در جامعه به آنها وجود دارد، مانند افراد عادی نیستند و نباید شکل آنها رفتار کنند. ممکن است یک رک عادی هر موقع خوابید، مهم نباشد اما قطعاً فوتبالیستی که در سطح

گزارش شیوانوروزی

فوتبال، رشته‌ای

پرطرفدار، پرهیجان و

درآمدزا است که در دو

دهه اخیر به صنعتی بزرگ در دنیا مبدل شده تا جایی که اروپایی‌ها و باشگاه‌های مطرح حساب ویزه‌ای روی درآمد‌های هنگفت مستطیل سبز باز کرده‌اند. آنها برای آنکه در این صنعت به اهدافشان برسند قوانین و اصول حرفه‌ای را به شکل عملی اجرا می‌کنند و در این مسیر هرگز برای هیچ کس استثنای قائل نمی‌شوند. مربیان، مدیران و بازیکنان همگی ملزم به رعایت مقررات حرفه‌ای هستند و در صورت هر نوع تخلفی، با جریمه‌ها و محرومیت‌های سنگین روبه‌رو می‌شوند. در واقع همین قانونمداری یکی از دلایل پیشرفت فوتبال در کشورهای صاحب‌نام این رشته است در حالی که بی‌توجهی به اصول حرفه‌ای فوتبال ایران را به فقها رسانده است. بازیکنان و مربیان وطنی قراردادهایی با دستمزدهای حرفه‌ای امضا می‌کنند اما حاضر به رعایت پیش پا افتاده‌ترین قواعد حرفه‌ای فوتبال نیستند!

زندگی و تغذیه سالم

جداز بحث فنی و تکنیکی، مسائل روحی، اخلاقی و رفتاری نیز تأثیر زیادی در پیشرفت یا فول یک فوتبالیست دارد. در فوتبالی که حرفه‌ای شده بازیکنان باید به مسائلی از قبیل